

PRODUCTION COST & MARKET STRUCTURES (Part-II)

S. Madushanka

B.Sc (Mgt) Accounting (Special) (U.G)

University of Sri Jayewardenepura

නිෂ්පාදන පිරිවැය

නිෂ්පාදන පිරිවැය නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය තුළින් හට ගන්නා සංසිද්ධියක් වන අතර එය මූල්‍යමය ප්‍රභවයක් වේ.

නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ දී කැප කරනු ලබන සියලු ම නිෂ්පාදන සාධකවල මූල්‍යමය වටිනාකම නිෂ්පාදන පිරිවැය මගින් ප්‍රකාශ කරනු ලබන අතර එම වටිනාකම මගින් නිෂ්පාදනයේ සැබෑ ආවස්ථික පිරිවැය පිළිබිඹු කළ යුතු යි.

නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියක ආවස්ථික පිරිවැය වන්නේ කිසියම් භාවිතයක් සඳහා සම්පත් යොදා ගත් විට එම සම්පත් භාවිත කොට නිපදවීමට හැකියාව තිබූ ඊළඟ හොඳ ම විකල්පයේ වටිනාකම යි.

මේ නිසා ආර්ථික විද්‍යාව තුළ නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ දී කැප කරනු ලබන සියලු ආර්ථික සම්පත්වල ආවස්ථික පිරිවැය නිෂ්පාදන පිරිවැය ලෙසින් වඩාත් පරිපූර්ණ අර්ථයකින් නිර්වචනය කෙරේ.

ආවස්ථික පිරිවැයට අයත් පිරිවැය වර්ග

ආවස්ථික පිරිවැයට අයත් පිරිවැය වර්ග දෙකකි. ඒ සෘජු පිරිවැය සහ වක්‍ර (ආරෝපිත) පිරිවැය යි.

$$\text{ආවස්ථික පිරිවැය} = \text{සෘජු පිරිවැය} + \text{වක්‍ර පිරිවැය}$$

සෘජු පිරිවැය

සෘජු පිරිවැය යනු නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලිය සඳහා ආයතනය විසින් පිටතින් මිල දී ගත් යෙදවුම් සඳහා වැය වන මුදල් ප්‍රමාණය යි.

නිදසුන් -

අමුද්‍රව්‍ය මිල දී ගැනීම සඳහා වැය කළ මුදල්
ප්‍රමාණය

ශ්‍රමිකයන්ට වැටුප් ගෙවීම සඳහා වැය කළ මුදල්
ප්‍රමාණය

ඉන්ධන, විදුලිය ආදිය සඳහා වැය කළ මුදල්
ප්‍රමාණය

වක්‍ර පිරිවැය

වක්‍ර පිරිවැය යනු නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට උපයෝගී කරගනු ලබන ආයතනය සතු නිෂ්පාදන සම්පත්වල ආවස්ථික පිරිවැය යි.

වක්‍ර පිරිවැයෙහි සංරචක

- අහිමි වූ වැටුප් ආදායම
- නිෂ්පාදකයාට අහිමි වූ පොළී ආදායම
- ආර්ථික ක්‍ෂය වීම
- ප්‍රාමාණික ලාභ

අහිමි වූ වැටුප් ආදායම

ව්‍යවසායකයකු දැනට කිසියම් ව්‍යාපාරික කටයුත්තක නිරත ව සිටින්නේ ඒ වෙනුවෙන් තම ශ්‍රමය කැප කිරීමෙනි. ඔහු තම ශ්‍රමය වෙනත් ව්‍යාපාරික කටයුත්තක යෙදවේ නම් ඔහුට වැටුපක් උපයා ගත හැකි ව තිබේ. ඒ ඔහුගේ අහිමි වැටුප් ආදායම යි.

නිදසුන් වශයෙන් ව්‍යවසායකයෙකු දැනට චතුර බෝතල් නිෂ්පාදන කර්මාන්තයක් ආරම්භ කොට ඇතැයි සිතමු. මෙහි දී ඔහුට එම ව්‍යාපාරයේ නිරත නොවී වෙනත් කිසියම් ආයතනයක නිෂ්පාදන කටයුත්තක නිරත ව මසකට රුපියල් 60000ක් ලබා ගත හැකි ව තිබුණි නම් එය ඔහුගේ අහිමි වැටුප් ආදායම යි.

අහිමි වූ පොළී ආදායම

නිෂ්පාදකයාට අහිමි වූ පොළී ආදායම යනු තමන් සතු ප්‍රාග්ධන සම්පත් භාවිතයෙහි ආවස්ථික පිරිවැය යි.

නිදසුන් වශයෙන් කිසියම් ව්‍යවසායකයකු ව්‍යාපාරයක් කරගෙන යෑම සඳහා ලක්ෂ 50ක අරමුදල් ආයෝජනය කර ඇතැයි සිතමු. එම අරමුදල් ප්‍රමාණය තම ව්‍යාපාරයේ ආයෝජනය නොකර පිළිණපත්වල ආයෝජනය කළේ නම් ඔහුට පොළී ආදායමක් ලබාගත හැකිව තිබුණි. නොඑසේ නම් බැංකුවක තැන්පත් කළේ නම් පොළී ආදායමක් ද ලබා ගත හැකිව තිබුණි. එහෙත් තම ව්‍යාපාරය වෙනුවෙන් ආයෝජනය කිරීම මගින් ව්‍යවසායකයාට මෙම පොළී ආදායම අහිමි වන නිසා එය ආවස්ථික පිරිවැයකි.

ආර්ථික ක්ෂය වීම්

ආර්ථික ක්ෂය වීම් යනු යම් දෙන ලද කාලයක් තුළ ප්‍රාග්ධන වත්කම්වල වෙළෙඳපොළ වටිනාකමේ සිදු වන පහළ බැසීම යි.

නිදසුන් වශයෙන් කිසියම් ව්‍යාපාරයක භාවිත කරන ලද ප්‍රාග්ධන වත්කම්වල වසර ආරම්භයේ වටිනාකම රුපියල් 50000ක් නම් සහ වසර අවසානයේ එම ප්‍රාග්ධන වත්කම්හි වටිනාකම රුපියල් 40000ක් නම් ආර්ථික ක්ෂයවීම්හි වටිනාකම රුපියල් 10,000කි. මෙම රුපියල් 10,000 වක්‍ර පිරිවැයකි.

ප්‍රාමාණික ලාභ

ආයතනයේ හිමිකරුවා බොහෝ විට නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියක නිරත වෙමින් නිෂ්පාදන කාර්යයට අවශ්‍ය ව්‍යවසායකත්වය (නිෂ්පාදන සම්පත් සංචල කරමින් නිෂ්පාදන කටයුතු සංවිධානය කිරීම, අවදානම් දැරීම, ව්‍යාපාරික තීරණ ගැනීම, නව්‍යතා හඳුන්වාදීම වැනි) සපයයි.

ඒ වෙනුවෙන් ව්‍යවසායකයාට ලැබෙන ප්‍රතිලාභය ලාභය යි.

එබඳු නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියක නිරත වෙමින් උපයා ගැනීමට ව්‍යවසායකයෙකු අපේක්ෂා කරන අවම හෝ සාමාන්‍ය හෝ ලාභ ප්‍රමාණය ප්‍රාමාණික ලාභ නම් වේ.

එම අවම ගෙවීම වත් ඔහුට උපයා ගත නොහැකි වේ නම් ඔහු තමා නිරතවන ව්‍යාපාරයෙන් ඉවත් වේ. එබැවින් ව්‍යවසායකත්වයට කරන ගෙවීමක් නිසා මෙම ප්‍රාමාණික ලාභ ද වක්‍ර පිරිවැයකි. මේ මගින් ව්‍යවසායකයාගේ ආවස්ථික පිරිවැය නිරූපණය කරයි.

නිදසුන් වශයෙන් ව්‍යවසායකයකු දැනට A නැමැති නිෂ්පාදන කර්මාන්තයේ නිරත ව සිටින අතර ඔහු කැප කරන ලද B නැමැති කර්මාන්තයෙහි යෙදීමෙන් වාර්ෂික ව රුපියල් 40000ක අවම හෝ සාමාන්‍ය ලාභ ප්‍රමාණයක් (අවම ගෙවීම) උපයාගත හැකි ව තිබීම නම් එම රුපියල් 40000ක ලාභ ප්‍රමාණය දැනට නිරත ව සිටින A නැමැති නිෂ්පාදන කර්මාන්තයෙන් නොලැබේ නම් ඔහු තමා නිරත ව සිටින A නැමැති නිෂ්පාදන කර්මාන්තයෙන් ඉවත් වේ.

ගිණුම්කරණ පිරිවැය

ගණකාධිකාරීවරයකු නිෂ්පාදන පිරිවැයට ඇතුළත් කරනුයේ සෘජු පිරිවැය (මූල්‍ය පිරිවැය) පමණි.

ඒ අනුව,

ගිණුම්කරණ පිරිවැය = සෘජු පිරිවැය වේ

ගණකාධිකරණ ලාභ

ගණකාධිකරණ ලාභ ගණනය කරනුයේ මුළු අයහාරයෙන් සෘජු පිරිවැය අඩු කිරීමෙනි.

ගණකාධිකරණ ලාභ = මුළු අයහාරය - සෘජු පිරිවැය

නිදසුන්

ආයතනයක නිමැවුම ඒකක 500කි. ඒකකයක මිල රුපියල් 20ක් වේ. අමු ද්‍රව්‍ය මිලට ගැනීම සඳහා රු. 2000ක් ද, ශ්‍රමිකයන්ට වැටුප් ගෙවීමට රුපියල් 1000ක් ද, ඉන්ධන හා විදුලිය සඳහා රුපියල් 500ක්ද ලබාගත් ණය සඳහා පොළී ගෙවීමට රුපියල් 800ක් ද ආයතනයට වැය වී ඇත. ගණකාධිකරණ ලාභ කොපමණ ද?

$$\begin{aligned}\text{මුළු අයහාරය} &= 500 \times 20 \\ &= \text{රුපියල් } 10000\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{සෘජු පිරිවැය} &= 2000 + 1000 + 500 + 800 \\ &= \text{රුපියල් } 4300\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{ගණකාධිකරණ ලාභ} &= 10000 - 4300 \\ &= \text{රුපියල් } 5700\end{aligned}$$

නිෂ්පාදන පිරිවැය

ආර්ථික විද්‍යාවේ දී නිෂ්පාදන පිරිවැය ගණනය කරනුයේ ඉතා පුළුල් අර්ථයකිනි.

ආර්ථික විද්‍යාඥයන්ට නිෂ්පාදන පිරිවැය ලෙසින් සලකන්නේ ආවස්ථික පිරිවැයයි.

මූර්ත පිරිවැය, ආර්ථික පිරිවැය යන නම්වලින් හැඳින්වෙන්නේ ද මෙම ආවස්ථික පිරිවැය ම යි.

ආර්ථික පිරිවැය සෘජු පිරිවැය සහ වක්‍ර පිරිවැය යන කොටස් දෙකින් සමන්විත ය.

ඒ අනුව,

$$\text{ආර්ථික පිරිවැය} = \text{සෘජු පිරිවැය} + \text{වක්‍ර පිරිවැය}$$

ආර්ථික ලාභ

ආර්ථික විද්‍යාවේ ලාභ ගණනයේ දී ගණකාධිකරණයේ මෙන් සෘජු පිරිවැය පමණක් නොව චක්‍ර පිරිවැය ද සැලකිල්ලට ගනී.

ඊට හේතුව කිසියම් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියක දී ආයතනය සතු සම්පත් ඒ සඳහා යෙදවීම තුළ, එම නිෂ්පාදන සම්පත් යෙදවීමට තිබූ වෙනත් අවස්ථාවක් අහිමි වීම යි.

මේ නිසා ආර්ථික ලාභ ගණනය කරනු ලබන්නේ මුළු අයහාරයෙන් ආර්ථික පිරිවැය අඩු කිරීමෙනි.

$$\text{ආර්ථික ලාභ} = \text{මුළු අයහාරය} - \text{ආර්ථික පිරිවැය (සෘජු පිරිවැය + චක්‍ර පිරිවැය)}$$

නිදසුන

සෘජු පිරිවැය	ආයතනයක නිමැවුම	= ඒකක 500
	නිමැවුම් ඒකකයක මිල	= රුපියල් 20
	ශ්‍රමිකයන්ට වැටුප් ගෙවීම	= රුපියල් 1000
	අමුද්‍රව්‍ය මිල දී ගැනීම	= රුපියල් 2000
	ඉන්ධන හා විදුලිය සඳහා ගෙවීම	= රුපියල් 500
	ලබා ගන්නා ණයවලට පොළී ගෙවීම	= රුපියල් 800
වක්‍ර පිරිවැය	අනිමි වූ වැටුප් ආදායම	= රුපියල් 500
	ආර්ථික ක්‍ෂය වීම	= රුපියල් 200
	අනිමි පොළී ආදායම	= රුපියල් 100
	ප්‍රාමාණික ලාභ	= රුපියල් 1000

$$\begin{aligned}\text{මුළු අයහාරය} &= 500 \times 20 \\ &= \text{රුපියල් } 10,000\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{සෘජු පිරිවැය} &= 2000 + 1000 + 500 + 800 \\ &= \text{රුපියල් } 4300\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{වක්‍ර පිරිවැය} &= 500 + 200 + 100 + 1000 \\ &= \text{රුපියල් } 1800\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{ආර්ථික ලාභ} &= 10000 - (4300 + 1800) \\ &= \text{රුපියල් } 3900\end{aligned}$$

ගිලුණු පිරිවැය

ආර්ථික ලාභ නිවැරදි ව ගණනය වීමට නම් ඒ හා සම්බන්ධ ආවස්ථික පිරිවැය නිවැරදි ව ගණනය විය යුතු යි.

එසේ නොවුණහොත් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ ද කාර්යක්ෂම නොවේ.

ඇතැම් විට ආවස්ථික පිරිවැයට ඇතුළත් නොවන දෑ ආවස්ථික පිරිවැයට ඇතුළත් කළ හොත් සහ ආවස්ථික පිරිවැයට ඇතුළත් වන දෑ ඇතුළත් නොකළ හොත් එය දෝෂ සහිත ය.

ආවස්ථික පිරිවැයට ඇතුළත් කළ නොකළ යුතු දේ කවරක් ද යන්න තෝරා ගැනීම හා සම්බන්ධ වැදගත් සංකල්පයක් ලෙසින් ගිලුණු පිරිවැය සැලකිය හැකි ය.

අතීතයේ වැය කරන ලද පිරිවැය වර්තමානයේ ආපසු ලබාගත නොහැකි නම් ඒ යට කළ පිරිවැය ලෙසින් අර්ථ දැක්වේ.

ගිලුණු පිරිවැය සේ සැලකිය හැකි දෑ පිළිබඳ ව නිදසුන් කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- කෙටි කාලයේ දී ආයතනයක් ස්ථාවර වත්කම් මිලට ගැනීම සඳහා දරන ලද පිරිවැය ආයතනයක් නිෂ්පාදනය කළත් නැතත් ස්ථාවර වත්කම් හා සම්බන්ධ ස්ථාවර පිරිවැය දරා හමාර ය. ස්ථාවර වත්කම් වෙනුවෙන් දැරූ පිරිවැය එම නිෂ්පාදන කටයුත්ත හා සම්බන්ධ ව යට වී ඇති බැවින් එය ආපසු ලබා ගත නොහැකි ය. එය වෙනත් විකල්පයක් සඳහා ද යොදා ගත නොහැකි ය.
- ජල විදුලි බලාගාරයක සවි කර ඇති විදුලි ජනක යන්ත්‍රය මෙම යන්ත්‍රය මිල දී ගන්නා අවස්ථාවේ දී නම් ඒ සඳහා වැය කළ මුදල් ප්‍රමාණයෙහි ආවස්ථික පිරිවැයක් තිබිණි. එහෙත් දැන් එම මුදල්වලින් එම යන්ත්‍රය මිලට ගෙන ජල විදුලි බලාගාරයෙහි සවි කළ පසු එහි ආවස්ථික පිරිවැය ශුන්‍ය වේ. ඊට හේතුව දැන් එම යන්ත්‍රයෙහි විකල්ප භාවිත නොමැති වීම යි. බලාගාරයේ නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට එම යන්ත්‍රය යොදා නොගන්නේ නම් එය නිශ්ක්‍රීයව පවතී.

- වේදිකා නාට්‍යයක් නැරඹීම සඳහා රු. 500ක ටිකට් පතක් රැගෙන ඇතුළේ වී නාට්‍යයෙහි කොටසක් නරඹා ආපසු ඒම. මෙය ද යට කළ පිරිවැයකි. එම ටිකට් පතෙහි මුදල ආපසු ලබා ගත නොහැකි ය.

එම ටිකට් පතෙන් නාට්‍යය බැලීම මිස වෙනත් විකල්ප නොමැති හෙයින් ආවස්ථික පිරිවැය ගුණය වේ.

2021

2022

2023

උසස් පෙළ

ගිණුම්කරණය

ආර්ථික විද්‍යාව

ව්‍යාපාර අධ්‍යයනය

2021

2022

සාමාන්‍ය පෙළ

ව්‍යාපාර හා ගිණුම්කරණ අධ්‍යයනය

තනි හෝ කණ්ඩායම් පන්ති

(English & Sinhala Medium)

0763655550

S. Madushanka

B.Sc (Mgt) Accounting (Special) (U.G)

University of Sri Jayewardenepura